

vi huske paa, at Landets Skatteevne ikke paa nogen Maade er i Fare. Hvis man blot vil hente Pengene dær, hvor de er, er der ikke noget paa Færde; jeg tænker her ikke blot paa den Formueforøgelsesskat, der har været paa Tale, men jeg tænker i ikke mindre Grad paa en virkelig betydelig Skat paa de gamle store Formuer, som jeg ikke paa nogen Maade kunde tænke mig skulde være Stifbørn overfor de nye. Men jeg er dog ganske enig med Finansministeren i, at som Forholdene for Øjeblikket ligger, bør en saadan Beskatning vente og opsættes til Fordel for et Laan, og Fremtiden har sandelig ikke noget at beklage sig over, om den kommer til at bære en Del af de Byrder, Krigen har læsset paa Landet. Man bør sikkert ogsaa tænke paa, at inden en ret lang Aarrække er der al mulig Grund til at vente en økonomisk Krise i hele Verden af et meget stort Omfang, og at den Tids Finansminister ogsaa vil faa Brug for Skatteklender. Endelig ved vi ogsaa, at der i det kommende Aar vil blive stillet store Krav til Statskassen paa forskellig Maade, saaledes at der er god Grund til at omgaaes varligt med de Muligheder, der frembyder sig for Skatteklender.

Jeg mener altsaa, og mit Parti med mig, at det foreliggende Lovforslag bør modtages med Velvillie af Rigsdagen. Det kan ikke nytte at beklage dets Nødvendighed, Pengene skal skaffes, og vi har efter min Mening opnaaet saa meget for Pengene, at ingen har virkelig Grund til at beklage sig, og allermindst da de, i hvis Lommer store Dele af Pengene er gaaet.

Derimod er jeg ganske enig med dem, der med Glæde imødeser Ophævelsen af en Mængde af de etablerede Foranstaltninger. Ikke alt, hvad der er nødvendigt her i Verden, er jo af det gode — det kan være nødvendigt at sætte Benet af en Mand, men derfor er det ikke noget attraaværdigt for ham at faa det gjort —, og ingen er vel blind for, at meget af det, Krigen med absolut Nødvendighed har paaført os, i Virkeligheden har sin meget alvorlige Bagside. Dyrtidstillægene f. Eks. og Understøttelserne af forskellig Art har jo sikkert ikke bidraget til at begrænse Dyrtiden eller til at opflamme Arbejdsiveren i Befolkningen. Jo hurtigere vi derfor kan komme bort fra disse Krigsfænomenener, desto bedre er det. At det ligeledes vil betyde meget at slippe for det store, kostbare Administrationsapparat, Foranstaltningerne har kaldt til Live, er ogsaa givet, og det er vist alle Mennesker enige om. Men der er naturligvis, som det ogsaa er sagt af Ven-

stres ærede Ordfører, ikke nogen som helst Mulighed for, at det hele kan forsvinde pludselig. Det maa gaa lidt efter lidt, hvis der ikke skal indtræde Kaos under Afviklingen, ja, et og andet maa vi vel ogsaa gøre varigt under en eller anden Form. Jeg tror f. Eks. ikke, vi nogen Sinde naar til at have Kontraktfrihedsprincippet gældende paa Boligomraadet. Men om de Ting maa jo Fremtiden træffe Bestemmelse.

Det vilde selvfølgelig være ganske unyttigt, om jeg vilde optage Tingets Tid med at gennemgaa alle de Detailspørgsmaal, om hvilke dels Bemærkningerne til Lovforslaget, dels Finansministerens Forlæggelsestale har givet udførlig Besked. Jeg skal da nøjes med til Slutning om selve Forslaget at sige, at Ministeren utvivlsomt har Ret i, at Laanetransaktionen ikke betyder nogen glimrende Forretning for Bankerne. Laanevilkårene er ganske sikkert saa gode, som det overhovedet for Tiden er muligt at opnaa dem, deri er sikkert enhver, der har noget at gøre med Pengeanbringelser i det daglige Liv, enig med mig. Jeg kan da slutte med paa mit Partis Vegne at anbefale Lovforslaget til ikke blot hurtig, men ogsaa velvillig Behandling her i Tinget.

**Johan Knudsen:** Det Forslag til Lov om Optagelse af et nyt Statslaan paa 120 Mill. Kr., som den højtærede Finansminister fremsatte i Forgaaers, har for mit Parti været en pinlig Overraskelse. Da den højtærede Minister sidste Foraar ved Finanslovens tredie Behandling opgjorde vor finansielle Status, stillede han os i Udsigt, at indeværende Finansaar vilde slutte med et Underskud paa 20 à 30 Millioner, og han udtalte derom, at han ikke kunde se, at dette maatte virke overmaade afskrækkende. Og da Ministeren senere, i Maj 1918, foreslog Optagelse af et Laan paa 60 Millioner, lod han os forstaa, at dermed vilde vi i alt Fald være sikrede for indeværende Finansaar, saa at det ikke blev nødvendigt i Finansaaret at stifte yderligere Gæld. Vi vilde efter Ministerens Antagelse gaa ud af Aaret med en Statsgæld paa 652 Millioner, hvilket i Forhold til Tiden før Krigen var en Forøgelse med ca. 300 Millioner, noget, der heller ikke efter Ministerens Skøn kunde kaldes foruroligende. Disse sine Betragtninger over vor økonomiske Stilling stadfæstede den højtærede Finansminister i September ved Fremsættelsen af Lovforslagene om Dyrtids- og Løntillæg til Statens Tjenestemænd, og endnu ved Fremsættelsen af Finanslovsforslaget opstillede Ministeren atter som det sandsynlige Resultat, at dette Finans-